

LÍNIA DIRECTA

IX

Antoni I. Alomar i Aina Moll

Palma
2002

Aquests articles foren publicats al *Diario de Mallorca* amb el suport de la Campanya de Normalització Lingüística.

© del text: Aina Moll i Antoni I. Alomar, segons l'autoria dels textos, 2002.

© de l'edició: Conselleria d'Educació i Cultura, Direcció General de Política Lingüística.

Producció: Produccions Estelroig. C/ de l'Ermità, 17. 07240 Sant Joan.

Dipòsit Legal: PM 2210-2002

X Els Països Catalans

La notícia (publicada dimecres passat, 27 de setembre) de la proposició no de llei que Esquerra Unida ha presentat al Parlament Balear, referida als «Països Catalans», ha provocat un enrenou considerable —cosa que no és d'estranyar, donat el clima d'especial sensibilització sobre qüestions de llengua i d'identitat, que regna actualment entre nosaltres.

No és d'estranyar tampoc que, a més d'opinions personals diverses que no comentaré, ens hagi arribat una gamma variada de consultes, que es poden resumir en tres preguntes a les quals intentaré donar resposta.

1. Què és això dels Països Catalans?

Sobre aquesta qüestió ja contestàrem a un comunicant (que declarava «tenir el cap com un tambor» a causa de les «opinions molt diverses i apassionades» que havia sentit sobre el tema), a la Línia Directa del 15 d'octubre de 1991. Al fulletó *Línia Directa amb la CNL*, I, pàgs. 43-45, trobareu l'explicació que li donàrem (si no el teniu, recordau que els fulletons es poden obtenir gratuïtament a l'Oficina de la Campanya). Donau per repetit tot el que hi vaig dir, i deixau-me insistir en un dels aspectes que exposava.

Països Catalans és l'expressió més generalitzada per designar el conjunt de les terres de llengua catalana. Aquest conjunt no té personalitat política reconeguda (com en té la *Commonwealth*, conjunt de països de llengua anglesa) ni, per tant, nom oficial. Però és evident que necessitam un nom per designar-lo, igual que el necessiten els conjunts de llengua castellana i francesa, que tampoc no formen associació política de països i, no tenint nom oficial, són designats amb noms diferents a l'espera que l'ús en generalitzi un per damunt els altres

⁴ En occità es diu *linha* (*linhada, linhòla, linhatge, alinhar...*) (**nh** es llegeix com el nostre **ny**), al costat del cultisme *linear* 'lineal'.

(*Païses Hispánicos, Hispanoamérica, la Hispanidad, Iberoamérica, ...*, per al conjunt castellanoparlant; *Pays de langue française, Francophonie*, per al francoparlant); mentrestant, els partidaris dels diferents termes s'esforcen a difondre, sovint amb apassionament, el de la seva preferència, però l'àmbit d'ús de cada llengua no pot ser sotmès a discussió, perquè és una realitat objectiva.

La nostra peripècia històrica, però, ha fet que en una època feliçment passada es discutís fins i tot l'àmbit de la llengua. Avui, tret del senyor González Lizondo i els seus, ningú pretén que català, valencià, mallorquí, etc., siguin llengües diferents. Però les discussions sobre el nom que convé donar al conjunt de terres catalanoparlants (*Països Catalans, Països de Llengua Catalana, Terres de llengua catalana, Catalanitat, ...*) estan tenyides encara de prejudicis i són objecte de fílies i fòbies apassionades.

2. En què consisteix la proposició no de llei d'Esquerra Unida?

No en sé més que el que ha dit la premsa. No donaré, per tant, explicacions —que, d'altra banda, no em pertocuen—, sinó que intentaré interpretar la notícia, tenint en compte el que acabo d'exposar.

No es tracta, com ha fet pensar algun titular, de propugnar el reconeixement dels *Països Catalans* com a associació oficial d'aquests «països» (una espècie de *Commonwealth*, que De Gaulle va intentar imitar amb el seu projecte de «Communauté Française», sense aconseguir-ho), sinó el reconeixement de l'expressió «*Països Catalans*», per designar la comunitat lingüística i cultural catalana, i de propugnar que s'establesquin relacions entre les comunitats autònomes de llengua catalana de l'Estat espanyol per a la promoció de la llengua i la cultura catalana dins i fora de l'àmbit d'aquesta. I ho expressen amb un to i una terminologia clarament nacionalistes, adient al seu programa.

3. Quina és la posició de la Campanya, respecte d'aquesta proposició no de llei?

No existeix una «posició de la Campanya», en casos com aquest. La Campanya es regeix per una Comissió Interinstitucional (assessorada per una Comissió Tècnica), i perquè hi hagués una «posició de la Campanya» en casos polèmics, caldria un acord exprés d'aquesta. Tal com hem exposat diverses vegades (vegeu, per exemple, el text *Encara sobre l'Ordre de «l'Ensenyament en català»*, al fulletó VII, pàg. 49), des de *Línia Directa* divulgam veritats científiques generalment admeses, o bé exposam, sempre *dins l'esperit de la Campanya*, l'opinió personal del firmant del text.

No vegeu, doncs, en les meves paraules la «posició de la Catalunya», ni tan sols la «posició de la coordinadora de la Catalunya» —ja que la meua imminent jubilació farà que deixi de parlar amb aquest caràcter—, sinó com a «posició personal de n'Aina Moll» —que en la defensa de la nostra llengua i identitat no es jubilarà mai—. L'expressaré en tres punts:

1. La proposició no de llei expressa una lloable preocupació pel foment de la nostra llengua i cultura i per la necessitat de coordinació de la política lingüística dels diferents països catalans —o, si ho voleu, de les diferents entitats político-administratives que constitueixen l'espai catalanoparlant. És de desitjar que el fet que la proposta provengui d'un grup minoritari no sigui obstacle per arribar a un consens parlamentari total sobre aquesta qüestió.

2. L'expressió *Països Catalans* és la més difosa, i pel meu gust la més adequada, però no l'única possible, per designar l'àmbit de la nostra llengua (personalment, la faig servir amb gran preferència sobre les altres fórmules, però no amb caràcter exclusiu). Ara bé, no veig que tinguem sentit donar-li «caràcter oficial» en els papers del Parlament: no és un terme jurídic, sinó del llenguatge corrent, i qualsevol diputat el pot usar sempre que vulgui. Si el que es vol dir és que «no ha d'estar prohibit usar-lo», em sembla evident que és així, però no crec que sigui necessari ni convenient expressar-ho de forma tan solemne.

3. Ara que iniciem una nova etapa en la política lingüística de les Illes Balears i és més necessari que mai aconseguir el consens unànime de la societat balear per donar-li impuls, no sembla oportú que una qüestió de tanta importància s'hagi plantejat com a cosa d'un grup minoritari. És de desitjar que el tema es reconduesqui per mitjà d'una negociació que impliqui el conjunt de la Cambra, per tal que els objectius que marquen els signants de la proposició no de llei arribin a feliç compliment. Que així sia!- A. M. (2/10/95)